

Opgave 2 Inkomensongelijkheid

Bij deze opgave hoort tabel 1 uit het bronnenboekje.

Inleiding

In 2014 verscheen de publicatie ‘Hoe ongelijk is Nederland?’ van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). De WRR beschrijft in deze publicatie mogelijke oorzaken en gevolgen van inkomensongelijkheid en vergelijkt de inkomensongelijkheid in Nederland met die in andere landen (tabel 1).

- 1p 7 Leg uit dat inkomensongelijkheid een vorm van sociale ongelijkheid is. Gebruik in je uitleg het kernconcept sociale ongelijkheid.

De WRR geeft aan dat ontwikkelingen op de arbeidsmarkt van invloed zijn op de inkomensongelijkheid in Nederland. Een van deze ontwikkelingen hangt samen met globalisering.

- 2p 8 – Leg uit dat globalisering kan leiden tot een verandering op de arbeidsmarkt in Nederland. Gebruik in je uitleg het kernconcept globalisering.
– Leg uit dat door deze verandering op de arbeidsmarkt de inkomensongelijkheid in Nederland kan veranderen.

Een mogelijk politiek gevolg van inkomensongelijkheid is dat in een land de lage inkomensgroepen weinig gaan stemmen tijdens verkiezingen.

- 2p 9 Geef een verklaring voor een lage opkomst bij verkiezingen onder mensen uit de lage inkomensgroepen. Gebruik in je verklaring het kernconcept gezag.

Stelling: Als de opkomst bij verkiezingen onder lage inkomensgroepen veel lager is dan onder hoge inkomensgroepen, neemt de representativiteit van politieke besluiten af.

- 2p 10 Geef een argument **tegen** deze stelling. Gebruik in je argumentatie:
– een kenmerk van politieke partijen;
– het kernconcept representativiteit.

Of je het wenselijk vindt dat burgers stemmen tijdens verkiezingen, hangt onder andere af van je visie op politieke participatie. Twee verschillende theorieën over politieke participatie zijn de instrumentele theorie en de ontwikkelingstheorie.

- 2p 11 a Volgens welke theorie(ën) zal het wenselijk zijn dat burgers stemmen tijdens verkiezingen? Kies uit een van de volgende antwoorden:
- alleen de instrumentele theorie;
 - alleen de ontwikkelingstheorie;
 - de instrumentele theorie én de ontwikkelingstheorie;
 - geen van beide theorieën.
- b Licht je keuze toe. Gebruik in je toelichting een kenmerk van de instrumentele theorie en de ontwikkelingstheorie.

Gebruik tabel 1.

In tabel 1 is voor de Verenigde Staten, Noorwegen, Nederland en Spanje vergeleken welk effect herverdeling via belastingen en sociale zekerheid op de inkomensongelijkheid heeft. Politieke stromingen verschillen in opvatting over inkomensverschillen.

- 3p 12 – Geef de opvatting van de socialistische/sociaaldemocratische stroming over herverdeling van inkomens.
- Leg uit welk gegeven van welk land uit tabel 1 het best past bij de socialistische/sociaaldemocratische stroming. Gebruik in je uitleg tabel 1.

Opgave 2 Inkomensongelijkheid

tabel 1

Inkomensongelijkheid voor en na herverdeling via belastingen en sociale zekerheid in verschillende landen, 2000-2005

land	Gini-coëfficiënt voor belastingen en sociale zekerheid	Gini-coëfficiënt na belastingen en sociale zekerheid
Verenigde Staten	0,57	0,42
Noorwegen	0,57	0,37
Nederland	0,57	0,33
Spanje	0,57	0,38

naar: Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2014)

Toelichting

De Gini-coëfficiënt is een getal voor de mate van ongelijkheid. Het is een getal tussen 0 en 1. Bij 0 is er volledige inkomensgelijkheid (iedereen heeft hetzelfde inkomen). Bij 1 is er volledige inkomensongelijkheid (één persoon heeft al het inkomen en de rest van de mensen heeft geen inkomen). Dus hoe dichter het getal bij de 1 zit, hoe groter de ongelijkheid.